

KARLSKOGA
KOMMUN

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

2024-01-24, rev 2025-05-29

Detaljplan för Äspenäs, del av Högåsen 2:156 och 2:162, Äspenäs gård, Karlskoga kommun

Inledning

När en kommun upprättar eller ändrar en detaljplan ska kommunen alltid ta ställning till behovet och genomföra en miljöundersökning av planen i enlighet med 6 kap. 3 – 19 §§ Miljöbalken. Miljöundersökningen fungerar som ett underlag för ställningstagandet. I miljöundersökning utreds det om detaljplanen kan medföra betydande miljöpåverkan utifrån de kriterier som finns i bilaga 1 till förordningen (2017:966) om miljöbedömningar. Om den samlade bedömningen är att planen kan medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning upprättas där samråd om omfattningen och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning ska avgränsas, ge tillfälle till synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till planen samt ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och inkomna synpunkter innan planen eller programmet antas. Om detaljplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan ska beslutet redovisas i planbeskrivningen samt tillgängliggöras för allmänheten.

Vid undersökningen bör man ta hänsyn till miljöpåverkan i absoluta termer, det vill säga både den positiva och negativa påverkan. Beskrivningen av den betydande miljöpåverkan av genomförandet av vad en plan kan antas medföra ska inkludera all betydande miljöpåverkan och inte begränsas till planens eller programmets geografiska omfattning.

Beskrivning av detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ny attraktiv bostadsbebyggelse som bidrar till den växande staden. Planen möjliggör för villor, parhus, radhus och marklägenheter i en till två våningar. Bebyggelsen länkas samman med intilliggande bostadsområden och möjliggör för byggnation av 20-40 nya bostäder

anpassade efter markterrängen. Planens syfte är också att pröva möjlig utveckling för Äspenäs gård samt säkerställa bevarande av dess kulturmiljövärden.

Behovsbedömning i planprocessen

Samråd	Granskning	Antagande
	X	

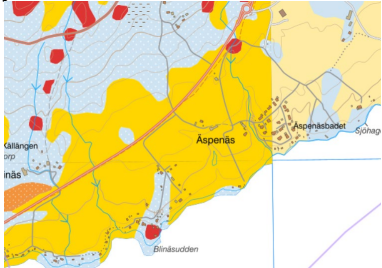
bilaga 1 till förordningen (2017:966)

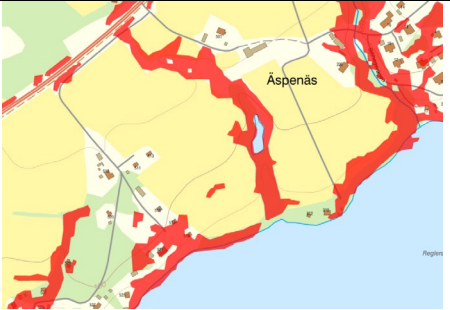

Platsens betydelse och sårbarhet	Positiv	Ingen	Negativ	Kommentarer
Hur påverkar planen den befintliga miljöns känslighet avseende:				
Miljöbalken 7 kap.				
<p>Strandskydd</p> <ul style="list-style-type: none"> - LIS områden - Länsstyrelsens förordnande om att vissa strandområden i Örebro län inte ska omfattas av sådant strandskydd som avses i 7 kap miljöbalken (2008-06-27) 		X		Upphävande av strandskyddet kommer inte prövas i detaljplanen. Ny bebyggelsestruktur ska anpassa sig efter strandskyddets avgränsning och skapa en god tillgänglighet till strandzonen. Inom strandskyddszone får dagvattenanläggning placeras och en del av befintlig grusväg planläggs som T för att säkerställa tillkomstväg till befintlig fastighet 2:163. Allmänhetens tillträde till natur- och strandområdet bedöms inte påverkas av åtgärden och inga särskilda naturvärden finns inom området. Ett genomförande av planen bedöms inte medföra någon negativ påverkan för djur- och växtliv i området.
<p>Biotopskydd</p> <ul style="list-style-type: none"> - Allé - Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark - Odlingsröse i jordbruksmark - Pilevall - Småvatten och våtmark i jordbruksmark 		X		Inom planområdet finns en allé som förutsätts bevaras som del av planförslaget. Nuvarande markanvändning är huvudsakligen jordbruksmark. En godkänd dispensansökan för delvis omledning av befintligt biotopskyddat dike. Det

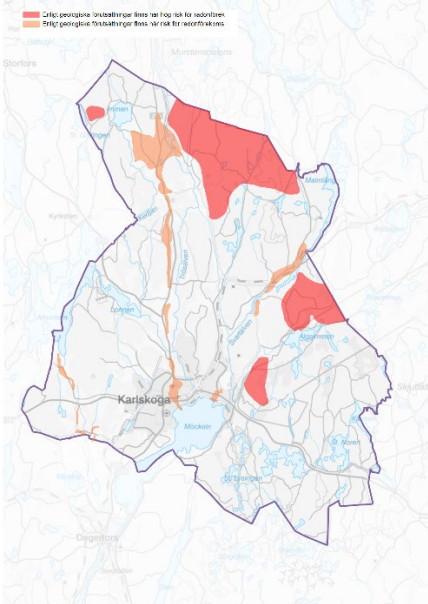
- Stenmur i jordbruksmark - Åkerholme				biotopskyddade diket bedöms inte ha några högre naturvärden och dess förändrade avrinning mot den västra ravinen istället för den östra ravinen bedöms vara positiv.
Naturreservat - Beslutade naturreservat i kommunen		X		
Kulturresevat		X		För tillfället finns inget kulturresevat i Karlskoga kommun
Naturminne T.ex. barrskogsområde, område med förekomst av backsippa		X		Närmsta naturminne utgörs av en ek i Blinäs med ID 2004064, ca 700m från planområdet.
Djur och växtskyddsområde - Utveckla underrubriker		X		
Artskyddsförordningen		X		
Miljöskyddsområde Ett område som utsätts för föroreningar eller har låg miljö kvalitet		X		
Vattenskyddsområde - Dricksvatten - Kommande vattenskyddsområden		X		Närmsta vattenskyddsområde är Degernäs med ID 2004034, ca 1,5 km från planområdet.
Nationella miljömål - Bidrar eller motverkar detaljplanen de nationella miljömålen?		X		Detaljplanen motverkar inte de nationella miljö kvalitetsmålen och därmed motverkas inte de nationella miljömålen.
Riksintressen (miljöbalken 3-4 kap) - Riksintresse för totalförsvaret, Villingsbergs skjutfält, område för särskilt behov av hinderfrihet gäller över hela Karlskogas tätort		X		Planområdet berörs av riksintresset för totalförsvaret Villingsbergs skjutfält, område särskilt behov av hinderfrihet. Detaljplanen påverkar inte riksintresset. Planområdet gränsar till riksintresseområde för naturvärden, Knutsbol. Området utgörs av den svagt till måttligt sluttande strandterrass av mycket varierande bredd, som finns på sjön Möckelns östra sida, nedanför en ca 90 m hög förkastningsbrant. Berggrunden utgörs där, liksom sannolikt på Möckelns botten osv. Detaljplanen påverkar inte riksintresset.
Internationella konventioner: - Natura 2000 - UNESCO världsarv - CW - områden (Convention on Wetlands)		X		
Byggnadsminnen och fornminnen/fornlämning - Kulturmiljöinventeringen etapp 1 och 2 (ej antagen politiskt), berörs några fastigheter inom planområdet av inventeringen?		X		Äspenäs gård är inte utpekad som byggnadsminne men gårdsbildningen med bland annat huvudbyggnad och allé utgör kulturhistoriskt värdefull miljö vilket bör beaktas i planområdet. Inom planområdet finns inga kända fornlämningar.
Områden där miljö kvalitetsnormer har överträtts eller riskerar att överträdas - Riskeras en miljö kvalitetsnorm att överskridas innebär det direkt att en miljökonsekvensbeskrivning ska upprättas				
Luftkvalitet		X		

<p>Omgivningsbuller - Verksamheter - Trafikbuller</p>		X		<p>Bullerutredning för angränsande planområde togs fram 2020-05-13. Nuvarande bullerkälla utgörs av Degerforsvägen. Utredningen visade på ekvivalent nivå vid fasader om 45 dBA och maxnivå om 46 dBA.</p> <p>Norr om planområdet finns järnvägsreservat för Nobelbanan. Planområdet ligger utom påverkansområde för buller.</p>
<p>Vattenkvalitet - Avrinningsområde - Ekologisk status - Påverkar planförslaget statusen?</p>		X		<p>Planområdets dagvatten avrinner till Möckeln, som har en måttlig ekologisk status utifrån fisk och morfologiska förändringar samt kontinuitet. Möckeln ska uppnå god ekologisk status 2033 och god kemisk ytvattenstatus med tidsfrist till 2027.</p> <p>En dagvattenutredning har tagits fram till granskningskedet och föreslagna anläggningar inom planområdet skapar förutsättningar för att rena och fördröja dagvatten efter exploatering. Resultatet från föroreningsberäkningarna efter exploatering, utan och med reningsåtgärder visar på en försämring för de flesta ämnen, vilket är normalt vid exploatering av naturmark. Det är positivt att näringsämnet kväve (N) minskar jämfört med före. Exploateringen bedöms inte påverka de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna, som konnektivitet i sjöar. Mer avancerad dagvattenrening från ett villa- och radhusområde är inte skäligt att förespråka och det är heller inte troligt att detta område ensamt påverkar miljökvalitetsnormerna negativt.</p> <p>Dagvattenhanteringen inom planområdet förutsätts ingå i kommunens huvudmannaskap. Detta förutsätter ett kompletterande beslut avseende dagvatten för befintligt verksamhetsområde samt en utvidgning av verksamhetsområdet som även inkluderar dagvatten.</p>
<p>Lokala styrdokument - Översiktsplan (2011) - Naturvårdsprogram (2001) - Ålborgåtagandena - Bostadsplaneringsprogrammet</p>	X			<p>Detaljplanen bidrar till utpekad utveckling av stadsnära småhusbebyggelse i lantlig miljö med närhet till Möckelns strand.</p>
<p>Natur</p>				

<p>Rödlistade arter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Artportalen - Fridlysta arter 		X		 <p>Naturvärden finns utpekade i den östra bäckravinen. Exploatering planeras inte inom utpekat område.</p>
<p>Nyckelbiotoper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Livsmiljöer för rödlistade arter 		X		<p>Inga nyckelbiotoper finns inom eller i närheten av planområdet.</p>
<p>Annan värdefull natur</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viktig för den biologiska mångfalden - Viktig ur ett socialt perspektiv 	X			<p>Strandskyddets syften för ekologiska värden och sociala värden påverkas inte negativt av detaljplanen. Möjligheter till tillgängliggörande av strandområdet kommer studeras i planarbetet.</p>
<p>Intensiv markanvändning (tätbefolkade områden)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur ser området ut idag? 		X		
<p>Nuvarande markanvändning (områdets särskilda värden ur boendesynpunkt)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur ser användningen ut idag? 				 <p>Gulmarkerade ytor klassas som brukningsvärd jordbruksmark</p>

				 <p>Grönmarkerade ytor klassas som ängsmark</p>
<p>Markens, vattnets och andra resursers förnyelseförmåga i området Exempel: Jordbruksmark tas i anspråk, hur stor är förnyelseförmågan? -Kompensationsåtgärder?</p>			<p>X</p>	<p>Förnyelseförmågan av jordbruksmark är direkt kopplad till jordarter. I nuläget utgörs områden med morän och berg i dagen av skog. Områden med glacial lera utgörs av jordbruksmark.</p>

Planens påverkan	Positiv	Ingen	Negativ	Kommentarer
Storlek och fysisk omfattning				
Omfattning - Helhetsbild	X			Exploatering av det småbrutna odlingslandskapet och i anslutning till gårdsbildningarna innebär en förändring av landskapsbilden som behöver konsekvensbedömmas som del av planarbetet. Utformning av bebyggelsestruktur och varje enskild byggnad bör utformas för att bidra positivt till upplevelsen av kulturmiljön och landskapsbilden.
Förening med andra projekt T.ex. kommande naturreservat, projekt kring stadsutveckling	X			Området är utpekad i ÖP som del av ett utvecklingsområde av stadsnära landsbygd med närhet till Möckeln. Planen bygger vidare på tidigare genomförd etapp öster om Aspenäs gård.
Utnyttjande av mark, vatten och andra resurser - projektets utnyttjande			X	Anpassning till strandskyddet innebär att ett område med jordbruksmark inom strandskyddet blir svår att nyttja för odling. Möjlighet till bete kvarstår dock.
Alstrande av avfall - kommer planens genomförande bidra till ökat alstrande av avfall? (avvikande från det normala)		X		
Risk för olyckor? - kommer planens genomförande bidra till ökad risk för olyckor?		X		 <p>Enligt SGU finns det risk för ras och skred i anslutning till planområdet. En geoteknisk utredning har tagits fram till detaljplanens granskningsskede och planförslaget har reviderats utifrån tredningens rekommendationer för att uppnå tillfredsställande stabilitetsförhållanden.</p>

				<p>Risk för erosion, 5-100 kg/ha (grönt-gult), flödesakumulerade värden i bäckraviner 3t/km². Det har observerats erosion som har resulterat i branta sluttningar. Dock är sådana fall inte vanligt förekommande och i huvudsak är slänterna opåverkade. I utförd geoteknisk utredning bedöms det att inget erosionsskydd utanför planområdet behövs för planens antagande. En förutsättning i framtagna dagvattenutredning har varit att inte orsaka erosion.</p>
<p>Risk för föroreningar? - kommer planens genomförande bidra till föroreningar?</p>		X		<p>En markmiljöutredning har utförts av Sweco 2024. Markanvändningen på området bedöms närmast motsvara känslig markanvändning (KM). I ett flertal analyserade prov påvisas halter av bly och någon enstaka halt av kobolt över nivåer för mindre än ringa risk (MRR). Att föroreningar överstigande mindre än ringa risk har påträffats innebär att det finns restriktioner avseende en eventuell återanvändning av dessa massor på annat område.</p>
<p>Risk för höga radonhalter? - Folkhälsomyndigheten rekommenderar att radonhalten inte överstiger 200 Bq per m³ inomhus</p>		X		 <p>Enligt SGU omfattas planområdet inte av något högriskområde för radon.</p>

Översvämningsrisk? - ligger planområdet och eventuella byggnader inom område för översvämningsrisk? - föreslagna åtgärder?		X		Området sluttar mot Möckeln med god avrinning direkt till recipient och bäckar i djupa raviner. Bebyggelse och förändringar i marknivå ska säkerställa att vatten inte stängs in.

Planens effekt

Sammanvägd bedömning

Bedömning, utifrån ovanstående checklista och ovanstående resonemang, är att genomförande enligt planen inte kommer medföra en betydande miljöpåverkan och därför kommer inte någon strategisk miljöbedömning eller miljökonsekvensbeskrivning att tas fram.

*Samhälle och Serviceförvaltningen
Karlskoga kommun*